

ANALYSEVÆRKTØJ

ARTiFAKTI

Dette undervisningsmateriale er bygget op som et alment analyseværktøj, der kan bruges som hjælp til at analysere kunstværker. Materialet kan bruges på et hvilket som helst kunstværk - maleri, skulptur, fotografi, video, installation, osv.

Nogle af analysepunkterne giver bedst mening at undersøge i arbejdet med et maleri eller et fotografi. Andre punkter er rettet mod arbejdet med installationer eller videoværker. Vælg derfor at fokusere på de analysepunkter, der giver mening i forhold til det valgte værk.

Eksemplerne som fremhæves i materialet er ikke nødvendigvis at finde ophængt på museet, men er blot til inspiration.

Materialet henvender sig særligt til unge i udskolingen frem til og med billedkunst C og kan med fordel anvendes som en del af forberedelsen til et ARoS besøg.

God fornøjelse!

GODT RÅD:

Du kan downloade app'en Vizgu til iPhone og iPad. Her finder du informationer om en række udvalgte værker fra museets faste samling og særudstillinger.

ARoS

PRÆSENTATION

Pippilotti Rist: Daggrystimer i nabens hus, 2005

En installation er blandt andet kendetegnet ved at være et værk, man kan "gå ind i" med hele sin krop

Arthur Kørpcke: Frozen Still Life, 1963

Nogle værker er sammensat af mange forskellige materialer som fx værket her af Arthur Kørpcke, der er en slags collage af forskelligt skrald. Eller måske er dit værk blot oliemaling på et lærred

Carl-Henning Pedersen: Fjeren, 1950

Start med at præsentere det kunstværk, som du har valgt at analysere. Præsentationen skal være helt kort, og skal næsten kun bestå af fakta.

Fakta

Nedskriv kunstnerens **navn**, hvilket **årstal** værket blev lavet og værkets **titel**.

Nedskriv også kunstværkets **medie**: Hvilken type kunstværk, har du har valgt? Er det maleri, fotografi, skulptur eller måske en installation eller et videoværk?

Størrelse

Prøv også at finde målene på kunstværket. Er kunstværket stort eller småt?

Hvis du arbejder med et videoværk eller lydværk, så undersøg videoens eller lydens varighed.

Materialer

Hvilke materialer består kunstværket af? Du kan ofte finde disse oplysninger på værkskiltet.

Kort beskrivelse

Giv en helt kort beskrivelse af kunstværket. Nedskriv hvad du helt umiddelbart ser - gå ikke i detaljer, men beskriv værket overordnet.

Skriv også her, hvorfor du synes, at dette kunstværk er spændende at analysere. Måske er der noget ved kunstværket, som undrer dig? Hvad vil du gerne finde svar på?

Ron Mueck: Boy, 1999

Kunstværkets størrelse kan faktisk have stor betydning. Fx er *Boy* en kæmpe stor skulptur, og det er vigtigt, når du senere skal fortolke værket.

Hvorfor mon *Boy* er så stor?

FORMANALYSE

Nu skal du igang med en formanalyse af værket, hvor du skal undersøge, hvad du kan se. Her skal du fokusere på blandt andet former, farver, linjer og figurer.

Du skal ikke begynde at fortolke og tænke over, hvad meningen mon er med kunstværket. Du skal blot forholde dig til, *hvad du helt konkret ser*.

Farver

Hvilke farver indeholder værket?

Er der *primærfarver* (rød, gul, blå)?
Eller *sekundærfarver* (lilla, orange, grøn)?

Er der brugt *komplementærfarver*?
Komplementærfarver er hinandens største kontraster og forstærker derfor hinanden. De farver, der står over for hinanden i farvecirklen er komplementærfarver. Fx rød og grøn, gul og lilla, blå og orange.

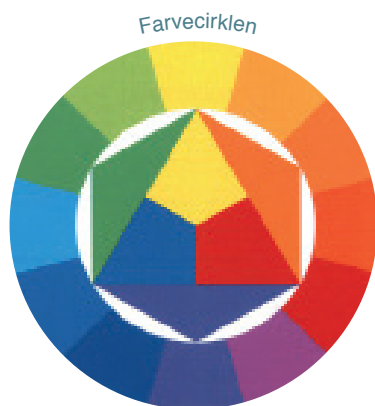
Er der *kontraster* mellem fx kolde og varme farver eller stærke og matte farver?

Lys og skygge

Er der en bestemt lyskilde?
Hvilken effekt giver lys/skygge i dit værk?
Er der noget, som er særligt belyst eller i skygge og derfor får ekstra fokus?
Hvordan spiller lyssætningen ind med overflader og materialer?

Balance

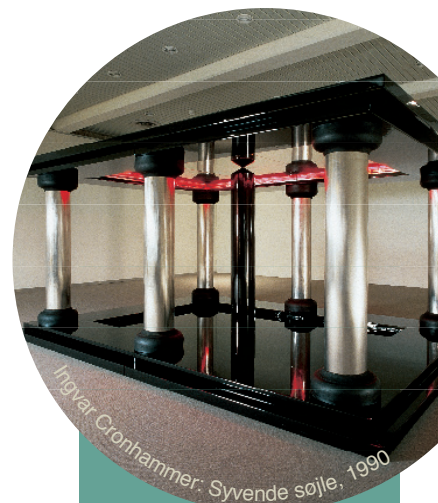
Er der balance eller ubalance?
Symmetri eller asymmetri?
Eller måske en kontrast mellem de to? Føles værket tungere i den ene side, eller er værket harmonisk?

Svend Wiig Hansen har malet figurerne røde og grønne i sit maleri og har altså brugt komplementærfarver.

Højre og venstre side spejler hinanden i Miwa Yanagis manipulerede fotografi. Værket er symmetrisk og i balance.

Kunstneren Ingvar Cronhammar bruger lys og skygge på en dramatisk måde i sine skulpturer, der næsten ligner uhyggelige maskiner.

FORMANALYSE

FORTSAT

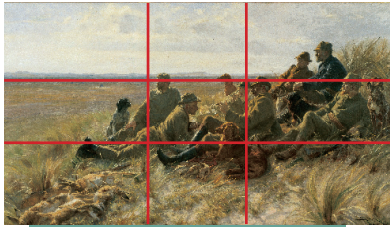
Komposition

Særligt for malerier og fotografier kan det være interessant at undersøge kompositionen.

Er billedet bygget op omkring *højrekomposition*, *venstrekomposition* eller *midterkomposition*?

Eller er billedet bygget op over *det gyldne snit*? Det gyldne snit er fire punkter i billedet, hvor der kan være placeret vigtige ting. Se billedet her, for at få en idé om, hvor det gyldne snit placeres:

P.S. Krøyer: Skagens Jægere, 1898

I dette maleri flugter den øverste vandrette linje fra det gyldne snit med horisontlinjen, hvilket forstærkes af flere af jægerens blik mod venstre.

Asger Jorn: Guganaga, 1945

Asger Jorns maleri er fyldt med bevægelse. Penselstrøgene er tydelige, og kompositionen af figurerne er kaotisk.

Modsat er Vilhelm Lundstrøms motiv meget stift og derfor statisk og uden bevægelse.

Vilhelm Lundstrøm: Statende Model, 1931

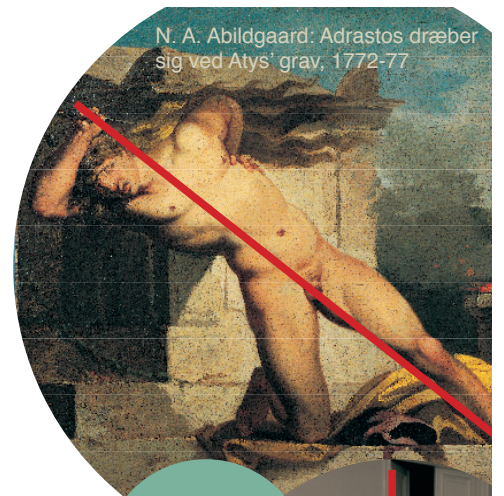
Synsvinkel

Ses motivet fra *frø-*, *normal-* eller *fugleperspektiv*? Hvis du arbejder med skulptur eller installation, har værket så en særlig 'forside' eller vægtes alle vinkler lige højt?

Bevægelse

Er der bevægelse i værket, eller er det statisk? Er det roligt eller uroligt? Kan du se én bestemt bevægelse i værket, eller er der mange? Hvad skaber bevægelse? Penselstrøgene, figurerens placering, videoens hastighed eller noget helt andet?

N. A. Abildgaard: Adrastos dræber sig ved Atys' grav, 1772-77

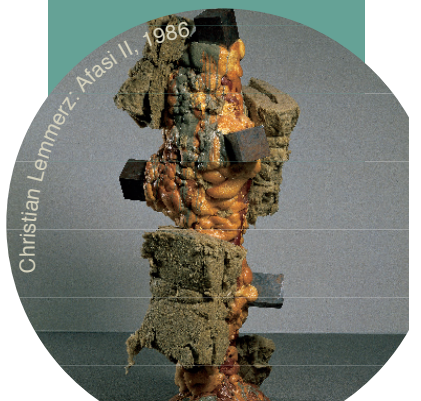
Anika von Hauswulf: Flicka med motorsåg, 2000

Olaf Rude: Sankt Georg og Dragen, 1918

Skulpturen 'Afsi II' af Christian Lemmerz har ikke nogen særlig forside og lægger ikke op til at blive set på fra en bestemt vinkel.

Christian Lemmerz: Afsi II, 1986

INDHOLDSANALYSE

Nu har du fået styr på formanalysen og derfor undersøgt grundigt, hvad kunstværket består af, og hvilke virkemidler kunstneren har brugt. Nu skal du gå mere i dybden med indholdet og begynde at *fortolke* kunstværket.

Husk at fortolkningen af kunstværket er din helt egen. Argumentér for dine synspunkter og din måde at læse kunstværket på ud fra din formanalyse. Tænk på, at du skal prøve at overbevise din lærer eller din sidemand om, at *din* fortolkning er den rigtige.

Indhold

Hvad forestiller kunstværket? Kan du genkende figurer, eller er værket abstrakt? Kan du finde frem til en særlig *fortælling* eller et særligt *motiv* ud fra din formanalyse? Er indholdet historisk, mytisk, religiøs, eventyrlig, politisk eller måske noget helt andet? Måske er der ingen fortælling i kunstværket, men i stedet en *stemning*?

Siger værkets komposition noget om fortællingen eller stemningen? Hvilke ting i værket er dominerende (måske på grund af farve, belysning eller størrelse)?

Symboler

Er der brugt symboler i kunstværket? Symboler er tegn, der henviser til noget andet. Fx kan en rød rose betyde kærlighed og et kranie betyde død. Eller en hund kan betyde trofasthed.

Husk at symboler er afhængige af den fortælling, de indgår i. Fx kan duen både være symbol på Helligånden eller symbol på fred alt efter sammenhængen.

Farvesymbolik

Farverne i kunstværket kan tit indeholde betydning. Fx kan den røde farve betyde kærlighed, aggression eller advarsel eller den grønne farve betyde håb, ungdom eller fornyelse. Brug Google som hjælp til farvernes symbolikker.

Jørgen Sonne: Brudfærd..., 1856

I Jørgen Sonnes værk sker der en helt særlig fortælling om ulykkelig kærlighed. Den unge kvinde i mørk kjole er blevet gift. Netop som hun træder ud af kirken, får hun øje på en soldat til venstre i billedet. Soldaten og kvinden har været forlovede, men da hun troede, at han var omkommet i krig, giftede hun sig med en anden mand.

Michael Kvium: Naturkreds, 1992

Den danske kunstner Michael Kvium maler tit symboler ind i sine billeder. Her har en fx malet et kranie, som er et symbol på døden.

Hvad mon citronerne symboliserer?

INDHOLDSANALYSE

FORTSAT

Jørgen Sonne: Rytterkampen..., 1853

Jørgen Sonne har her malet en dramatisk og voldsom krigsscene. I 1849 blev der udkæmpet et stort slag ved Aarhus under Treårskrigen (1848-1850). Sonne har malet hvordan de danske soldater jager en gruppe preussiske soldater på flugt. Danmark har vundet slaget! Sonnes ønske med billedet var at styrke fædrelandskærligheden.

Budskab

Nogle kunstværker kan have et budskab. Nogle gange er budskabet tydeligt, andre gange skal du grave lidt efter det.

Her kan du bruge **kommunikationsmodellen**

Afsender - meddelelse - modtager

Afsenderen er kunstneren, som har lavet kunstværket. Han eller hun vil gerne kommunikere noget gennem sit kunstværk, som er *meddelelsen*, til en *modtager*, som er den eller dem, der ser på kunstværket.

Hvad vil kunstneren mon gerne opnå med værket? Hvad vil han/hun sige? Hvilke værdier og holdninger afspejler værket? Er der tydelige holdninger, eller er de skjulte? Hvad er kunstnerens budskab - fx noget om kønsroller, politiske holdninger, samfundssyn eller om minoritetsgrupper?

Målgruppe

Overvej om kunstneren prøver at ramme en bestemt type modtager og altså en bestemt målgruppe - fx en bestemt aldersgruppe, køn, social placering eller folk med bestemte holdninger.

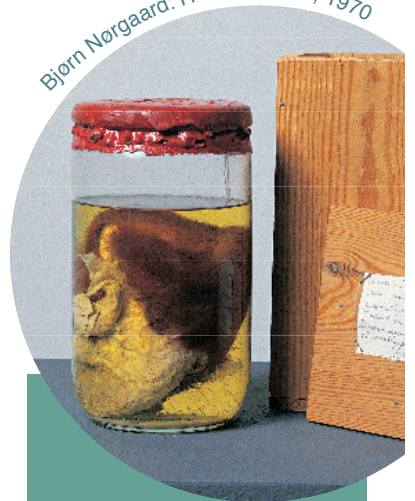
Titel

Kunstværkets titel kan være *forklarende*: Når titlen understreger, hvad værket forestiller eller handler om.

Titlen kan også være *fordrejende*: Når titlen ændrer eller fordrejer det indhold, der er i kunstværket.

Måske *mangler* titlen? Mange værker har titlen "Uden titel". Hvorfor mon det?

Bjørn Nørgaard: Hesteofringen, 1970

I 1970 slagtede og parterede Bjørn Nørgaard en hest og fordelte hestestykkerne i henkogningsglas. Faktisk havde aktionen et politisk budskab. Den rituelle dyreofring skulle være en protest mod Vietnamkrigen. Bjørn Nørgaard mente nemlig, at vi danskere slet ikke forholdt os til krigens rædsler.

Forklarende titel

Titlen "Portræt af kgl. kapelmusikus Magnus Foght" afslører, hvem som egentlig er portrætteret. Uden titlen ville det være umuligt at vide.

PERSPEKTIVERING

En perspektivering handler om at forstå kunstværket i en større sammenhæng. Her skal du med andre ord kigge nærmere på værkets *kontekst*.

Fra udstillingen Formen, Farven, Fladen

Udstilling

Her skal du forklare, *hvordan værket bliver præsenteret på museet*. Hvilken udstilling er kunstværket en del af, og hvad handler udstillingen om? Hvilke kunstværker er placeret ved siden af det kunstværk, du analyserer? Hvordan påvirker udstillingen og de andre kunstværker dit værk og din analyse?

Stil

Prøv at kategorisere dit kunstværk inden for en bestemt *kunststil* eller *isme* og forklar, hvad der kendetegner stilen. Måske er dit værk impressionistisk, surrealistisk eller minimalistisk? Måske er det popkunst eller fluxus?

Husk at det ikke er al kunst, der kan kategoriseres som en bestemt stil - især meget nyere kunst er meget svær at sætte i bås.

Brug Google som hjælp.

Kunstneren

Prøv at finde *informationer om kunstneren* ved hjælp af Google. Hvornår levede han/hun? Hvad er særligt karakteristisk for kunstnerens værker, og hvordan passer det på det kunstværk, du har valgt?

Minimalismen opstod i USA i begyndelsen af 1960'erne. Minimalismen dyrker det enkle udtryk og benytter sig af enkle former i mønstre, der ofte bliver gentaget. Typisk virker værkerne maskinfremstillede.

Minimalisme

Popkunst

Popkunst er en retning, der især ses i 1960'ernes USA og England. Popkunst tager udgangspunkt i populærkulturens billeder fra fx reklamer eller tv. Typisk kommenterer værkerne på forbrugerkulturens masseproducerede varer og billeder.

Har du spørgsmål til materialet, er du naturligvis velkommen til at kontakte os:

Formidlingsafdelingen på ARoS
Aros Allé 2, DK-8000 Aarhus C
Tlf.: 87306644 eller vol@aros.dk

Den danske kunstner Wilhelm Freddie levede fra 1909-1995. Han forsøgte at male drømme eller hallucinationer. Han maler de scenerier, der foregår i vores underbevidsthed. Det er derfor, maleriet 'Ude På Landet' er så absurd.

Wilhelm Freddie: Ude på landet, 1934